

Γεννα

Αρχαιότητες
Χρ. Παναγιώταρος
Πομπας ✓

(Απόσπασμα γλωσσολογικῆς μελέτης.)

Προτιθέμενος προσεγγίξω τὴν δημοσί-
ευσιν ἀρχαίας Κυπριακῆς ἐπιγραφῆς τι-
νος εὐρεθείσης ἐν Παλαιπάφῳ ἐν ταῖς
ἀνασκαφαῖς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης
καὶ γεγραμμένης διὰ κυπριακῶν χαρα-
κτηρῶν, προάγομαι ἐν ὀλίγοις πραγμα-
τευθῆναι περὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἀλφα-
βήτου καὶ γραφῆς ὡς καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ
σχηματιζομένου συλλαβαρίου.

Τούτῳθεν οὖν λαμβάνων ἐνδόσιμον
περιττόν' λογίζομαι εἰπεῖν ὅτι πρὸ ἱκανῶν
χρόνων μετὰ ἐπιμελείας καὶ πολλοῦ ἐν-
διαφέροντος ἀσχολοῦμαι ἐν τῇ σπουδῇ
καὶ μελέτῃ τῆς γραφῆς ταύτης. ἥτις ἐ-
στὶν ἡ σπουδαιότερη ἀνακάλυψις τῆς
συγχρόνου ἀσιατικῆς φιλολογίας καὶ
παλαιογραφίας.

Ὀλίγοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ἡσυχλήθη-
σαν περὶ τὴν μελέτην τῆς κυπριακῆς
γραφῆς λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τινῶν κυ-
πριακῶν ἐπιγραφῶν εὐρεθεισῶν ἐν Κύ-
πῳ. Ἀπαντες οἱ ποθοὶ ἀρχαιοδίφαι καὶ
Κυπριολόγοι ὑπέθεσαν ὅτι τὰ γράμμα-
τα τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἦσαν φοινι-
κικά, διότι οἱ Φοίνικες ὡς γνωστόν, ἐκ
τῶν παναρχαίων χρόνων ἐγκατεστάθη-
σαν ἐν Κύπρῳ πολὺ πρὸ τῶν Ἑλληνι-
κῶν ἀποικίων.

Μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἐν τῷ Ἰδα-
λίῳ ὀρειχαλκίνου πίνακος ὑπὸ τοῦ κ.
Lang καὶ τὴν μελέτην τῶν ἐν αὐτῷ
γραμμάτων ἀπεδείχθη, τρανῶς ὅτι οἱ
Κύπριοι Ἕλληνες ἐν τῇ χρήσει τῆς Δω-
ρικῆς καὶ Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐσχημά-
τισαν τοπικὴν ἰδίως γραφὴν δυσανά-
γνωστον ὅλως καὶ συνθηματικὴν, ἥς τὰ
γράμματα τυγχάνουσι παρεμφερῆ τῆς
Φοινικικῆς καὶ Ἀσσυριακῆς.

Ἡ τοπικὴ αὕτη συνθηματικὴ γραφὴ
τῶν Κυπριακῶν ἐπιγραφῶν, καθά φησιν
ὁ Michel Bréal, ἐστὶν ἡ περὶεργότερα
ἀνακάλυψις τῆς συγχρόνου φιλολογίας

Εμφέρεισι: ΑΛΛΗΘΕΙΑ
11/23 Ιουνίου 1888

ἡμῶν καὶ ὅτι ἡ γραφὴ αὕτη ὁμοιάζει τῇ
Περσικῇ καὶ Ἀσσυριακῇ καὶ δύναται
να θεωρηθῇ ὡς Ἀσιατικὴ

Πιθανότατον δ' ἔστι καθ' ἡμᾶς ὅτι
τὸ Κυπριακὸν ἀλφάβητον ἐφευρέθη ἐν
αὐτῇ τῇ Κύπρῳ· καίπερ δὲ βασιζόμε-
νον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς καὶ ἡ
Περσῶν σφηνοειδὴς γραφὴ, ἐπὶ τοῦ συλ-
λαβαρίου ὁμῶς οὐδεμίαν μετ' αὐτοῦ
παρίστησιν ὁμοιότητα, οὐδὲ ἐκ τοῦ φοι-
νικικοῦ ἀλφάβητου φαίνεται παραχθέν,
ἐξ οὗ, ὡς γνωστόν, κατάγονται τὰ Ἑλ-
ληνικὰ γράμματα, περὶ ὧν ἐν τῷ ὑπ'
ἀριθ. 5688 11)23 Μαΐου 88 φύλλῳ ἐ-
πραγματεύθη μία τῶν ἐγκρίτων ἐφημε-
ρίδων Κ) πόλεως, ὁ «Νεολόγος».

Τὸ ἀλφάβητον τοῦτό ἐστι τοπικὸν καὶ
συνθηματικὸν καὶ ἴδιον τῆς Νήσου Κύ-
πρου

Αἱ λέξεις εἰσὶν ἀπ' ἀλλήλων κεχωρι-
σθέναι διὰ στιγμῶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς
σφηνοειδέσιν αἱ πλείσται τῶν μέχρι τοῦ-
δε ἀνευρεθῆσάν ἐν Κύπρῳ ἐπιγραφῶν
εἰσι γεγραμμέναι ἀπὸ τῶν διεξῶν πρὸς
τὰ ἀριστερά, ὡς εἴθισται τοῖς ἀναταλι-
κοῖς ἔθνεσιν, ἕτεραι δὲ καὶ ἐξ ἀριστερῶν
πρὸς τὰ δεξιὰ.

Τὸ Κυπριακὸν ἀλφάβητον σύγκειται
ἐκ 50 περίπου στοιχείων, ὧν ἐκαστον ἀρ-
χῆθεν παρήστησι μίαν συλλαβὴν· πέντε
ἐξ αὐτῶν τῶν στοιχείων παριστῶσι τὰ
φωνήεντα α, ε, ι, ο, υ· ἐν δὲ σημαίνει
τότε ο καὶ ω, ἐν δὲ ἄλλο τὸ ε καὶ τὸ η·
ὀκτὼ στοιχεῖα παριστῶσιν ὡς λαρυγγό-
φωνα τὰς ἐξῆς συλλαβάς: κα, χα, γα,
κε, χε, γε, κι, χι, γι, κη, χη, γη, κο,
χο, γο, κω, χω, γω, καὶ κυ, χυ, γυ· ἐξ
στοιχείων παριστῶσι τὰ ὀδοντόφωνα, τα,
θα, δα, τε, θε, δι, τη, θη, δη, τι, θι,
δι, τω, θω, δω, καὶ τυ, θυ, δυ· πέντε
στοιχεῖα τὰ χειλιόφωνα καὶ παριστῶσι
τὰς ἐξῆς συλλαβάς: πα, φα, βχ, πε, φε,
βε, πη, φη, θη, πε, ρι, βι, πο, φο, βο,

Επιφύλαξη: ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ἡμερομηνία: 11/23 Ιανουαρίου 1888

πω, φω, θω, πυ, φυ, θυ· ἑξ στοιχεῖα πρὸς
 παράστασιν τοῦ Μ, μ, σχηματίζουσι
 τὰς ἑξῆς συλλαβάς: μα, με, μπ, μι, μο,
 μω, μύ· τέσσαρα στοιχεῖα τὰ ἐν τῇ
 παραστάσει τοῦ Ν, ν καὶ τὰς συλλα-
 βάς ταύτας: να, νε, νη, νι, νο, νω· πέν-
 τε στοιχεῖα διὰ τὴν παράστασιν τοῦ Λ,
 λ· καὶ τὰς συλλαβάς: λα, λε, λη, λι,
 λο, λω, λυ· πρὸς παράστασιν τοῦ Ρ, ρ·
 ἑξ στοιχεῖα καὶ σχηματίζουσι τὰς ἑξῆς
 συλλαβάς: ρα, ρι, ρη, ρι, ρο, ρω, ρυ·
 πρὸς παράστασιν τοῦ Διγράμματος ἢ Υ·
 ἔχει τέσσαρα στοιχεῖα: Εα, Εε, Εη,
 Ει, Εο, Εω· δύο στοιχεῖα πρὸς παρὰ-
 στασιν τοῦ Ι ἢ Ιοδ· ja, je, jη· πρὸς
 παράστασιν τοῦ Σ, σ· ἑπτὰ στοιχεῖα
 καὶ σχηματίζουσι συλλαβάς: σα, σε, ση,
 σι, σο, σω, συ πρὸς παράστασιν τοῦ Ξ,
 ξ· στοιχεῖον καὶ συλλαβὴν ξι· δύο
 στοιχεῖα πρὸς παράστασιν τοῦ Ζ, ζ καὶ
 τὰς συλλαβάς: ζα, ζε, ζη· ἐν σημείῳ
 διὰ τὰς στιζεις καὶ ἐν πρὸς παράστασιν
 ἀριθμήσεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀποσπῶντες τό γε νῦν
 ἐκ τῆς ἡμετέρας γλωσσολογικῆς μελέ-
 τῆς δημοσιεύομεν περὶ τοῦ Κυπριακοῦ
 ἀλφαβήτου καὶ γραφῆς πρὸς συμπλή-
 ρωσιν τῶν ὅσα ἄλλοτε ἐπραγματεύθη-
 μεν ἐν τῷ ἐγκρίτῳ περιοδικῷ Κλειοῦ,
 ἐκδομένῳ ἐν Λειψίῳ.

Εν Βαρυτίαις.

Ἄρ. Παπαδόπουλος.

—οοο=2=οοο—

Εσφραγίδα: ΡΗΜΕΤΗ
 11/23 Ιουνίου 1888